III

(Pripremni akti)

EUROPSKI GOSPODARSKI I SOCIJALNI ODBOR

558. PLENARNO ZASJEDANJE EUROPSKOG GOSPODARSKOG I SOCIJALNOG ODBORA – INTERACTIO, 24.2.2021.–25.2.2021.

Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o:

Komunikaciji Komisije Europskom parlamentu i Vijeću – Akcijski plan za pravedno i jednostavno oporezivanje kojim se podupire strategija oporavka

(COM(2020) 312 final)

Komunikaciji Komisije Europskom parlamentu i Vijeću o dobrom poreznom upravljanju u EU-u i izvan njega

(COM(2020) 313 final)

Prijedlogu direktive Vijeća o izmjeni Direktive 2011/16/EU o administrativnoj suradnji u području oporezivanja

(COM(2020) 314 final – 2020/0148 (CNS))

(2021/C 155/02)

Izvjestitelj: **Krister ANDERSSON**

Suizvjestitelj: **Javier DOZ ORRIT**

Zahtjev za savjetovanje:	Vijeće Europske unije, 28.7.2020.
	Europska komisija, 12.8.2020.
Pravni temelj:	članci 113. i 115. Ugovora o funkcioniranju Europske unije
Nadležna stručna skupina:	Stručna skupina za ekonomsku i monetarnu uniju te ekonomsku i socijalnu koheziju
Datum usvajanja u Stručnoj skupini:	12.2.2021.
Datum usvajanja na plenarnom zasjedanju:	24.2.2021.
Plenarno zasjedanje br.:	558
Rezultat glasovanja (za/protiv/suzdržani):	220/0/7

1. **Zaključci i preporuke**

1.1. EGSO općenito podržava zakonodavne prijedloge Komisije i pohvaljuje njihovu usklađenost s globalnim razgovorima vođenim na razini OECD-ovog uključivog okvira s ciljem postizanja globalnog konsenzusa.

1.2. EGSO se slaže s pristupom za koji se odlučila Komisija, a prema kojem je za dobro porezno upravljanje kao osnovu za pravedno oporezivanje potrebna porezna transparentnost koja se postiže razmjenom informacija među poreznim tijelima, poštenim poreznim natjecanjem, nepostojanjem štetnih poreznih mjera, učinkovitijim poreznim mjerama i provedbom međunarodno dogovorenih pravila.

1.3. Nadalje, EGSO se slaže sa zaključkom Komisije da porezno natjecanje samo po sebi ne predstavlja problem ([1]). Postojanje nepoštenog poreznog natjecanja unutar EU-a kojim se promiče izbjegavanje plaćanja poreza istovremeno izaziva zabrinutost. Odbor smatra da je za učinkovitu monetarnu uniju potrebna usklađena fiskalna politika i dosljednost fiskalnih pravila njezinih članica.

1.4. EGSO podržava inicijativu Komisije za preispitivanje Kodeksa o postupanju i pohvaljuje činjenicu da se u prijedlogu Komisije posvećuje dužna pažnja radu OECD-a i važnosti prihvaćanja međunarodno dogovorenih standarda, posebno s obzirom na globalna načela koja vode k minimalnoj efektivnoj stopi poreza na dobit trgovačkih društava.

1.5. EGSO smatra da bi rezultate i postignuća Kodeksa o postupanju trebalo redovitije ažurirati te da bi oni trebali biti javno dostupni civilnom društvu u skladu s ciljem Komisije da poveća transparentnost konkretnih aktivnosti povezanih s Kodeksom i njegovih rezultata.

1.6. EGSO podržava odluku Komisije da provede zakonodavnu intervenciju čiji je cilj jačanje suradnje među poreznim tijelima i veća usklađenost postupovnih pravila na cijelom unutarnjem tržištu.

1.7. EGSO dijeli stajalište Komisije da porezne prijevare i utaja poreza i dalje predstavljaju prijetnju javnim financijama, osobito u razdobljima krize, što su jasno pokazale najnovije procjene Komisije. Gubici prihoda u EU-u uslijed međunarodne utaje poreza pojedinaca, koja obuhvaća porez na dohodak fizičkih osoba, poreze na dohodak od kapitala te poreze na imovinu i nasljedstvo, procijenjeni su na 46 milijardi EUR u njezinoj najnovijoj procjeni. Manjak prihoda od PDV-a procjenjuje se na oko 140 milijardi EUR, od čega se oko 50 milijardi EUR povezuje s prekograničnim prijevarama ([2]).

1.8. EGSO napominje da se procijenjeni manjak ([3]) uzrokovan izbjegavanjem plaćanja poreza na dobit prema određenim procjenama smanjio na oko 35 milijardi EUR godišnje u odnosu na prethodne Komisijine procjene od 50 do 70 milijardi EUR iz razdoblja prije nego što su uvedene mjere protiv smanjenja porezne osnovice i premještanja dobiti (BEPS). Osim toga, EGSO ukazuje na vezu koju Komisija istražuje između tog poboljšanja i zakonodavnih napora prethodne Komisije u pogledu izbjegavanja plaćanja poreza ([4]). Međutim, to pitanje i dalje izaziva zabrinutost u situaciji u kojoj je javna potrošnja toliko važna za održavanje gospodarstva i društva.

1.9. Učinkovitost se ne može postići bez intenzivne borbe protiv poreznog kriminala i utaje poreza, koja se mora unaprijediti pojačanom administrativnom suradnjom i usklađenijim pravnim okvirom. Fiskalni okvir ne može se smatrati poštenim ako neke države članice imaju sredstva s pomoću kojih ga se može lako zaobići, što odvraća druge i dovodi do neučinkovitosti.

1.10. S obzirom na trenutačnu složenost koja proizlazi iz postojanja 27 različitih poreznih sustava i s obzirom na opterećenja do kojih takav pluralizam modela dovodi za poduzeća i pojedince koji posluju prekogranično, EGSO potiče države članice na usklađivanje obveza izvješćivanja o porezima i na unapređenje suradnje među poreznim tijelima, uz poštivanje poreznog suvereniteta.

([1]) „[Kodeks o postupanju] proizlazi iz pretpostavke da, iako porezno natjecanje među zemljama samo po sebi nije problem, moraju postojati zajednička načela o tome u kojoj mjeri one mogu koristiti svoje porezne režime i politike za privlačenje poduzeća i dobiti. To je osobito važno na jedinstvenom tržištu na kojem slobode zajamčene Ugovorom povećavaju mobilnost dobiti i ulaganja.” (COM(2020) 313 final, str. 3.).

([2]) Vidjeti također „Manjak prihoda od PDV-a: u 2018. države EU-a izgubile su 140 milijardi EUR prihoda od PDV-a, a taj bi iznos u 2020. zbog koronavirusa mogao biti još i veći” https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hr/ip_20_1579

([3]) COM(2020) 312 final, str. 5. Postoje i druge procjene, primjerice procjena Europskog parlamenta prema kojoj gubici uslijed financijskog kriminala, utaje poreza i izbjegavanja plaćanja poreza iznose 190 milijardi EUR. Na temelju sveobuhvatnog rada OECD-a iznesenog u izvješću o smanjenju porezne osnovice i premještanju dobiti (BEPS), mjera 11., globalni gubici prihoda prije uvođenja mjera protiv smanjenja porezne osnovice i premještanja dobiti iznosili su oko 100 – 240 milijardi USD ili 0,35 % svjetskog BDP-a. Europska komisija procijenila je da bi se otprilike 50 – 70 milijardi EUR gubitaka moglo pripisati EU-u prije nego što su se zemlje članice dogovorile o direktivama o suzbijanju izbjegavanja poreza I i II.

([4]) Komisija je u prethodnom petogodišnjem mandatu donijela 20 velikih zakonodavnih prijedloga.

1.11. Dvadeset i pet mjera koje Komisija planira čine se razumnima. Većina njih odnosi se na PDV, što je primjereno s obzirom na visoke gubitke prihoda u području PDV-a. Međutim, opisi tih mjera vrlo su šturi i zasad je i dalje teško u potpunosti procijeniti konkretan učinak tih mjera na svakodnevne aktivnosti europskih građana i poduzeća.

1.12. Usvajanje jedinstvenog upisa u registar obveznika PDV-a vrlo je dobrodošlo. To je važan korak prema uspostavi dubljeg jedinstvenog tržišta kojim se smanjuju nesigurnost i troškovi u prekograničnom poslovanju.

1.13. EGSO pozdravlja prijedlog Europske komisije da se obveze izvješćivanja o PDV-u moderniziraju i usklade primjenom izvješćivanja i elektroničkog izdavanja računa utemeljenih na transakcijama („u stvarnom vremenu”).

1.14. EGSO također pozdravlja preispitivanje pitanja bi li se PDV trebao obračunavati na financijske usluge. Potrebna je temeljita procjena učinka koja će uključivati tretman PDV-a na financijske usluge u zemljama koje nisu države članice EU-a.

1.15. EGSO podržava inicijativu Komisije za „okvir EU-a za suradnju pri izvršavanju obveza” koji bi se temeljio na većem povjerenju i većoj suradnji većeg broja poreznih uprava na rješavanju prekograničnih pitanja povezanih s porezom na dobit. Važno je da MSP-ovi u tom okviru dobiju jednak tretman kao velika poduzeća. Odbor primjećuje da su opterećenja uzrokovana usklađivanjem za mala poduzeća znatno veća nego za velika multinacionalna poduzeća te potiče Komisiju da poduzme mjere za smanjenje opterećenja za MSP-ove.

1.16. EGSO ključnim smatra pitanje povrata poreza, posebno u razdobljima krize kao što je ovo trenutačno, koja podrazumijevaju veći rizik od nedostatka likvidnosti za pojedince i poduzeća.

1.17. EGSO bi želio potaknuti Komisiju da procijeni kako bi se mogao predložiti jednostavniji i usklađeniji mehanizam za oslobođenje od poreza za nenaplative tražbine u vezi s PDV-om. Tim bi mehanizmom poduzećima trebalo osigurati mogućnost da od poreznih tijela brzo i pravovremeno dobiju povrat PDV-a koji nisu uspjela naplatiti od svojih kupaca, ali su ga već uplatila poreznim tijelima.

1.18. EGSO smatra vrlo važnim postojanje jasnih i međunarodno usklađenih pravila o porezima i zapošljavanju za digitalne platforme. EGSO podržava napore da se poveća transparentnost digitalnih platformi kako bi se spriječile nedosljedne porezne prijave koje predstavljaju visok rizik od utaje poreza. Obveze izvješćivanja i porezni obrasci trebali bi biti isti u svim državama članicama.

1.19. EGSO naglašava da bi se pri provođenju zajedničkih revizija, koje su u načelu korisno i učinkovito sredstvo, trebala poštovati prava poreznih obveznika, uključujući Povelju Europske unije o temeljnim pravima, posebno s obzirom na prava na obranu i na predvidljivost pravila postupovnih i materijalnih propisa koji se na njih odnose, kao i na prikupljanje dokaza od strane poreznih tijela nadležnih za progon koja vode postupak u vezi s mogućim sankcijama.

1.20. Iako je došlo do napretka u postupanju zemalja i jurisdikcija koje su se nalazile na popisu onih koje su nekooperativne u porezne svrhe, ukupni iznos novca obuhvaćenog prijevarom, utajom, izbjegavanjem plaćanja poreza i pranjem novca i dalje je toliko visok da je potrebno uložiti veće napore.

1.21. EGSO prihvaća stajalište Komisije da je došlo vrijeme da se taj popis preispita te da se utvrdi kako bi on mogao biti učinkovitiji i pravedniji, među ostalim s obzirom na nove izazove globalnog digitaliziranog gospodarstva. EGSO također podržava kriterij Komisije prema kojem bi se određenim jurisdikcijama niskog rizika i malog kapaciteta pružila prilika da poprave svoje standarde dobrog poreznog upravljanja i transparentnosti u razumnom roku nakon što ih se uvrsti na popis ili nakon što se pojavi mogućnost njihova uvrštavanja na popis.

1.22. EGSO je predložio ([5]) pokretanje europskog pakta za učinkovitu borbu protiv utaje i izbjegavanja plaćanja poreza te pranja novca. EGSO je pozvao Europsku komisiju da potakne pokretanje političke inicijative koja bi uključivala nacionalne vlade i druge europske institucije u postizanje tog cilja, uz promicanje za to potrebnog konsenzusa i uključivanje civilnog društva. Suradnja među državama članicama trebala bi biti ključni stup tog pakta.

1.23. EGSO naglašava da bi široka suradnja organizacija civilnog društva i tijela vlasti trebala doprinijeti podizanju razine osviještenosti o porezima u području zaštite okoliša, te da bi također trebala doprinijeti razvoju izgradnjom pravednijih i održivijih društava u zemljama u razvoju i u razvijenim zemljama.

1.24. EGSO potiče Komisiju da nastavi s ocjenjivanjem djelotvornosti ranijih direktiva o administrativnoj suradnji.

2. **Kontekst i prijedlozi Komisije**

2.1. *Kontekst*

2.1.1. Postizanje pravednog i učinkovitog oporezivanja jedan je od glavnih ciljeva Komisije ([6]) tijekom tekućeg mandata. Taj cilj u razdoblju nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 ima još veću stratešku važnost. U skladu s Ugovorom, za porezne propise nadležne su države članice. Međutim, države članice mogu prihvatiti usvajanje direktiva i uredbi kako bi unaprijedile funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Za učinkovitu monetarnu uniju potrebna je usklađena fiskalna politika i dosljednost fiskalnih pravila njezinih članica.

2.1.2. Pandemija bolesti COVID-19 dovela je do poremećaja u gospodarstvima na cijelom unutarnjem tržištu. Osim toga, EU se s krizom uzrokovanom bolešću COVID-19 suočava u razdoblju preobrazbe koje obilježavaju izazovi povezani s okolišem, stalne digitalne inovacije i sve veća nejednakost među građanima. Države članice i europske institucije stoga moraju predložiti odgovor bez presedana i pritom iskoristiti sva sredstva i instrumente koji su im na raspolaganju.

2.1.3. Cilj prijedlogâ Komisije ([7]) jest istovremeno osmisliti odgovarajući odgovor na krizu uzrokovanu bolešću COVID-19 i upravljati prijelazom na zeleniji i digitalniji model u skladu s načelima socijalnog tržišnog gospodarstva koja su utvrđena Ugovorima.

2.1.4. Pravedno i učinkovito oporezivanje u tom pogledu igra važnu ulogu. Učinkovit odgovor na glavne izazove uzrokovane krizom uvelike ovisi o mogućnosti da poduzeća nastave s domaćom i prekograničnom trgovinom, o jednakim uvjetima, uz podršku učinkovitog i jednostavnog poreznog sustava, te o državama članicama koje pravednim oporezivanjem građana i poduzeća moraju osigurati porezne prihode potrebne za financiranje oporavka. Borba protiv poreznih prijevara te utaje i izbjegavanja plaćanja poreza, kao i podrška europskim poduzećima u pojednostavnjenju i usklađenju svakodnevne administracije, od ključne su važnosti za učinkovito prevladavanje trenutačnih izazova ([8]).

2.1.5. Oporezivanje je također instrument politike za ostvarenje klimatske neutralnosti do 2050 ([9]). i ostalih ciljeva europskog zelenog plana u području okoliša ([10]). Osiguravanje odgovarajućih poreznih prihoda javnih proračuna radi podrške zelenoj tranziciji stoga je od najveće važnosti. Istodobno se u ekonomskim politikama mora prepoznati nepovoljan demografski razvoj i starenje stanovništva.

([5]) Vidjeti mišljenje EGSO-a „Borba protiv utaje poreza, izbjegavanja plaćanja poreza i pranja novca” (SL C 429, 11.12.2020., str. 6.).
([6]) Političke smjernice za sljedeću Europsku komisiju 2019. – 2024.
([7]) Vidjeti COM(2020) 312 final, COM(2020) 313 final i COM(2020) 314 final.
([8]) Vidjeti mišljenje EGSO-a „Borba protiv utaje poreza, izbjegavanja plaćanja poreza i pranja novca” (SL C 429, 11.12.2020., str. 6.).
([9]) Vidjeti COM(2020) 312 final. Također vidjeti mišljenje EGSO-a „Mehanizmi oporezivanja za smanjenje emisija” (SL C 364, 28.10.2020., str. 21.).
([10]) Vidjeti COM(2019) 640 final.

2.1.6. Prijedlog Komisije kojim se utvrđuje akcijski plan za učinkovitije i pravedno oporezivanje podijeljen je u tri različita dijela. Prvi dio je komunikacija kojom se utvrđuju mjere čiji je cilj smanjivanje prepreka povezanih s oporezivanjem poduzeća na jedinstvenom tržištu. Komisija osobito želi postići porezno pojednostavnjenje kao instrument za poboljšanje poslovnog okruženja. Drugi dio čini zakonodavni prijedlog revizije Direktive o administrativnoj suradnji automatskom razmjenom informacija među poreznim tijelima, čime bi se omogućilo odgovarajuće oporezivanje dohotka koji ostvaruju prodavači na digitalnim platformama. U trećem dijelu Komisija je objavila Komunikaciju o dobrom poreznom upravljanju u EU-u i izvan njega s ciljem unapređenja dobrog poreznog upravljanja u domaćim i vanjskim jurisdikcijama.

2.1.7. Komisija napominje da je akcijski plan dio šireg i ambicioznijeg poreznog programa za EU koji će u bliskoj budućnosti uključivati inicijative za: i. oporezivanje u području zaštite okoliša., ii. reformu oporezivanja dobiti čiji je cilj ponovno uskladiti prava na oporezivanje sa stvaranjem vrijednosti i odrediti minimalnu razinu stvarnog oporezivanja dobiti poduzeća, iii. preporuku da države članice uvjetuju svoje financijske potpore poduzećima iz EU-a nepovezanošću tih poduzeća s državama i područjima koja se nalaze na EU-ovu popisu nekooperativnih država i područja ([11]) te iv. razmatranje načina na koji bi se prijedlozi povezani s oporezivanjem mogli usvojiti u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom utvrđenim u članku 116. UFEU-a.

2.1.8. EGSO je u brojnim mišljenjima iznio svoja stajališta o mjerama potrebnim za povećanje učinkovitosti jedinstvenog tržišta, povećanju vlastitih sredstava EU-a i pokretanju rasprave o glasovanju o poreznim pitanjima kvalificiranom većinom. EGSO sada traži što hitnije djelovanje na temelju prijedloga Komisije o paketu za pravedno i jednostavno oporezivanje.

2.2. *Akcijski plan za pravedno i jednostavno oporezivanje*

2.2.1. Komisija u svojoj komunikaciji o pojednostavnjenju poreza iznosi novi pristup kojim se mjere protiv poreznih prijevara i utaje kombiniraju s mjerama čiji je cilj pojednostavniti život poreznim obveznicima. Plan se sastoji od 25 mjera čija je postupna provedba predviđena za sljedeće godine, do 2024 ([12]).

2.2.2. Konkretne mjere planiraju se u pogledu obveza upisa u registar (identifikacijski broj i upis u registar obveznika PDV-a). Učinkovit i djelotvoran upis u registar smatra se ključnim kako bi se osiguralo da svi porezni obveznici pošteno plaćaju svoj dio poreza. Komisija zbog toga promiče nekoliko mjera čiji je cilj da baze podataka koje sadržavaju podatke poreznih obveznika djelotvorno funkcioniraju i da uvijek budu ažurirane. Jednostavnost upisa u registar također se smatra važnom, posebno u slučaju kada porezni obveznici prelaze iz jedne države članice u drugu.

2.2.3. Planira se još jedan skup konkretnih mjera koje se odnose na obveze izvješćivanja. Izvješćivanje koje vrše porezni obveznici trebalo bi biti što djelotvornije i trebalo bi se temeljiti na suradnji s poreznim tijelima. Porezne prijave trebale bi biti jednostavne, a podatke koji se u njima traže trebalo bi svesti na minimum i obrađivati jednostavnim postupcima koji se provode putem digitalnih servisa koji funkcioniraju kao jedinstvene kontaktne točke. Mnoge države članice ublažile su neka od pravila za plaćanje PDV-a kao odgovor na krizu uzrokovanu pandemijom bolesti COVID-19.

2.2.4. Očekuju se dodatne mjere kojima će se pojednostavniti plaćanje poreza, primjerice stavljanjem elektroničkih načina plaćanja, kao što su aplikacije za pametne telefone, na raspolaganje poreznim obveznicima ([13]). Iznos dospjelog poreza po mogućnosti bi od početka trebao biti točan kako bi se izbjeglo opterećenje postupcima povrata. U slučaju da se povrati očekuju, porezne uprave trebale bi ih brzo obraditi kako bi se spriječili problemi povezani s novčanim tokom za porezne obveznike.

2.2.5. Pravna sigurnost za porezne obveznike glavni je cilj akcijskog plana Komisije, uz učinkovito upravljanje sporovima u slučaju njihova nastanka. Sporove bi trebalo spriječiti, a u slučaju da do njih dođe, trebalo bi ih brzo riješiti između država članica u okviru njihovih pravnih sustava i prava Europske unije.

([11]) Ta se odredba odnosi na jurisdikcije navedene u Prilogu I. relevantnih zaključaka Vijeća. Popis se redovito ažurira: https://ec.europa.eu/taxation_customs/tax-common-eu-list_en

([12]) Te su mjere navedene u komunikaciji COM(2020) 312 final.

([13]) Europska komisija (2018). Studija o troškovima ispunjavanja poreznih obveza za MSP-ove.

2.2.6. Komisija smatra važnim da se omogući ispravak ili pojašnjenje svih nesporazuma kako bi se izbjegla eskalacija sporova. Stoga se potiče sprečavanje sudskih postupaka, kao i brzo rješavanje neriješenih slučajeva kako bi se poreznim obveznicima i poreznim tijelima uštedjeli vrijeme i novac. Neki dionici već su dali do znanja da preferiraju daljnju intervenciju na razini EU-a s ciljem sprečavanja i rješavanja sporova ([14]).

2.3. *Administrativna suradnja poreznih tijela*

2.3.1. EU je proteklih godina svoje napore usredotočio na borbu protiv utaje poreza i agresivnog poreznog planiranja, kao i na poticanje transparentnosti putem odgovarajuće suradnje poreznih tijela. Iako su ostvarena velika poboljšanja u razmjeni informacija, u prijedlogu Komisije naglašava se potreba za daljnjim unapređenjem postojećih odredaba.

2.3.2. Konkretno, Komisija želi bolje odgovoriti na izazove uzrokovane digitalizacijom gospodarstva, posebice u pogledu digitalnih platformi čije korištenje poreznim tijelima otežava sljedivost i otkrivanje oporezivih događaja ([15]). Problem je još izraženiji kada se takve transakcije provode putem digitalnih platformi koje imaju poslovni nastan u nekoj drugoj državi članici ili u jurisdikciji izvan EU-a ([16]).

2.3.3. Čini se da među predstavnicima operatera digitalnih platformi postoji konsenzus o koristima od postojanja standardiziranog pravnog okvira EU-a za prikupljanje podataka od platformi i o mogućim prednostima rješenja sličnog jedinstvenoj kontaktnoj točki za PDV.

2.3.4. Što se tiče pitanja razmjene informacija na zahtjev, u prijedlogu Komisije naglasak je na konceptu predvidive relevantnosti. U članku 5.a daje se definicija standarda predvidive relevantnosti koja se primjenjuje u slučaju zahtjeva za informacijama i kojom se određuju standard i postupovni zahtjevi koje uključeno tijelo mora poštovati. Zahtjev za informacije može se odnositi na jednog poreznog obveznika ili na više njih, pod uvjetom da su pojedinačno identificirani. Standard predvidive relevantnosti ne bi se trebao primjenjivati u slučajevima kada se zahtjev za informacije šalje u okviru daljnjih aktivnosti u vezi s poreznim mišljenjem s prekograničnim učinkom ili sporazumom o transfernim cijenama.

2.3.5. Prije nego što zatraži informacije, porezno tijelo dužno je iscrpiti sve uobičajene izvore informacija koje je moglo iskoristiti za dobivanje zatraženih informacija i iskoristiti sva dostupna sredstva. Međutim, ako se tijelo koje podnosi zahtjev pri tim postupcima suočava s nerazmjernim teškoćama i ako ostvarenje njegovih ciljeva može biti ugroženo, obveza se ne primjenjuje. Ako tijelo koje podnosi zahtjev nije poštovalo tu obvezu, tijelo kojem je zahtjev upućen može odbiti dostaviti informacije.

2.3.6. U odjeljku II.a utvrđuje se pravni okvir za provođenje zajedničkih revizija. Zajednička revizija definira se kao upravna istražna radnja koju zajednički provode nadležna tijela dviju država članica ili više njih. Nadležna tijela uključenih država članica koordinirano i u skladu sa svojim pravnim sustavima razmatraju slučaj koji je povezan s jednim poreznim subjektom od zajedničkog ili povezanog interesa ili s više takvih subjekata.

2.4. *Dobro porezno upravljanje u EU- i izvan njega*

2.4.1. Komunikacija Europske komisije o dobrom poreznom upravljanju polazi od činjenice da je pravedno oporezivanje od iznimne važnosti za socijalni i gospodarski model EU-a te da je dobro porezno upravljanje osnova za pravedno oporezivanje i za održive prihode kojima se taj model održava ([17]). Komunikacija sadrži prijedloge o: i. reformi Kodeksa o postupanju u području oporezivanja poslovanja, ii. preispitivanju popisa nekooperativnih država i područja te iii. promicanju dobrog poreznog upravljanja na međunarodnoj razini.

([14]) Odgovori na javno savjetovanje o evaluaciji Direktive o administrativnoj suradnji u području oporezivanja čiji se sažetak nalazi u Prilogu 2. Radnom dokumentu službi Komisije, Evaluacija Direktive Vijeća 2011/16/EU o administrativnoj suradnji u području oporezivanja i stavljanju izvan snage Direktive 77/799/EEZ (SWD(2019) 328 final).

([15]) Zatraženo je da se u svakoj državi članici uvede obveza upisa u registar. Time bi se povećalo administrativno opterećenje i MSP-ovima otežalo širenje poslovanja u nove države i područja.

([16]) Prijedlog direktive Vijeća o administrativnoj suradnji u području oporezivanja (COM(2020) 314 final).

([17]) Komunikacija o dobrom poreznom upravljanju u EU-u i izvan njega (COM(2020) 313 final).

2.4.2. Kodeks o postupanju u području oporezivanja poslovanja (dalje u tekstu „Kodeks") ([18]) od svog donošenja 1997. glavni je instrument EU-a za sprečavanje štetnog poreznog natjecanja, utvrđivanje načela poštenog poreznog natjecanja te određivanje je li neki porezni režim štetan ili ne ([19]).

2.4.3. Kodeks je unatoč njegovim postignućima potrebno modernizirati. Priroda i oblik poreznog natjecanja posljednjih su se godina znatno promijenili zbog globalizacije, digitalizacije, rastuće uloge multinacionalnih poduzeća u svjetskom gospodarstvu i složenih programa poticaja koje su uvele neke države članice.

2.4.4. Konkretnije, Komisija želi proširiti područje primjene Kodeksa kako bi njime bile obuhvaćene sve mjere koje predstavljaju rizik od pojave nepoštenog poreznog natjecanja. Osim toga, Kodeks bi također trebalo ažurirati kako bi se osiguralo da se što više slučajeva vrlo niskog oporezivanja u EU-u i izvan njega ispita na odgovarajući način.

2.4.5. Načela utvrđena Kodeksom ubrajaju se među kriterije koji se primjenjuju za ocjenjivanje trećih zemalja u okviru EU-ova popisa nekooperativnih poreznih jurisdikcija. Komisija namjerava preispitati zemljopisno područje primjene EU-ova popisa i ažurirati prvobitno primijenjenu tablicu pokazatelja kako bi odabrala najrelevantnije jurisdikcije za provjeru.

2.4.6. Tijekom razmatranja zemljopisnog područja primjene EU-ova popisa također će se razmotriti kriteriji koje odabrane jurisdikcije moraju poštovati. Uklanjanje bilo koje jurisdikcije koja je trenutačno obuhvaćena EU-ovim popisom utjecalo bi na jednake uvjete i ugrozilo pozitivan posao koji je većina tih jurisdikcija već obavila. Međutim, trebalo bi razmotriti pitanje bi li primjena EU-ovih kriterija za uvrštenje na popis za određene jurisdikcije mogla biti usmjerenija.

2.4.7. U dijalogu s trećim zemljama – i u skladu s pristupom koji je prihvaćen u EU-u – Komisija će također staviti naglasak na ciljeve zaštite okoliša i na načelo „onečišćivač plaća", što zahtijeva da se odredi cijena negativnih vanjskih učinaka na okoliš. Prema Komunikaciji Komisije, potencijalni doprinos poreza u području zaštite okoliša održivom razvoju na globalnoj razini i pravednijim društvima u zemljama u razvoju nije dovoljno istražen. Širokom suradnjom organizacija civilnog društva moglo bi se doprinijeti podizanju razine osviještenosti u tom području.

2.4.8. Na temelju trenutačne primjene zakonski obvezujuće veze između standarda dobrog upravljanja i iskorištavanja fondova EU-a, Komisija smatra da bi se ti fondovi mogli bolje iskoristiti za jačanje načela dobrog poreznog upravljanja ([20]). Komisija u tom pogledu također potiče države članice da u svojim nacionalnim politikama financiranja i pravilima o usklađenosti koje primjenjuju njihove razvojne banke i agencije uzmu u obzir zahtjeve EU-a.

([18]) Rezolucija Vijeća i predstavnika vlada država članica koji su se sastali u okviru Vijeća od 1. prosinca 1997 o Kodeksu o postupanju u području oporezivanja poslovanja (SL C 2, 6.1.1998., str. 2.).

([19]) Komisija je svoje stajalište o štetnom poreznom natjecanju i poštenom poreznom natjecanju tijekom vremena izražavala na različite načine. Kada je predstavljen Nacrt direktive o zajedničkoj konsolidiranoj osnovici poreza na dobit Komisija je istaknula da pošteno porezno natjecanje temeljeno na stopama omogućuje veću transparentnost i da ga treba poticati (COM(2011)121 final, str. 4.). U Komunikaciji o dobrom poreznom upravljanju predstavljenoj 2020., porezno natjecanje samo po sebi nije problem, međutim smatra se da moraju postojati zajednička načela o tome u kojoj mjeri države članice mogu koristiti svoje porezne režime (COM(2020) 313 final, str. 3.). Razumno je zaključiti da postoji dobro porezno natjecanje i da postoji štetno, nepošteno porezno natjecanje. Države članice odlučuju o vlastitim poreznim režimima, ali se od njih zahtijeva da to čine na otvoren i transparentan način, u skladu s Ugovorom i suzdržavajući se od štetnih i diskriminirajućih pravila. EU i države članice trebaju osigurati funkcionalno jedinstveno tržište uz dovoljnu razinu konvergencije, također i u području poreza.

([20]) Nekoliko instrumenata financiranja sprečava financiranje projekata koji doprinose izbjegavanju plaćanja poreza. Vidjeti Financijsku uredbu, Europski fond za održivi razvoj (EFSD), Europski fond za strateška ulaganja (EFSU) i mandat za vanjsko kreditiranje (ELM). Vidjeti Komunikaciju Komisije o novim zahtjevima za suzbijanje izbjegavanja plaćanja poreza u zakonodavstvu EU-a koji su posebno usmjereni na operacije financiranja i ulaganja (C(2018) 1756, 21.3.2018.).

2.4.9. Komisija također iznosi preporuku kojom državama članicama savjetuje da pružanje financijskih potpora uvjetuju nepostojanjem veza između poduzeća korisnika i jurisdikcija uvrštenih na popis nekooperativnih jurisdikcija u porezne svrhe. Međutim, Komisija dodaje da bi trebalo omogućiti izuzeće za poduzeća koja imaju znatnu gospodarsku prisutnost u vidu osoblja, opreme, imovine i objekata u jurisdikcijama uvrštenim na popis. Države članice moraju napore u tom području provoditi dosljedno, pri čemu je potrebno osigurati međunarodnu poreznu pravednost.

3. **Opće i posebne napomene**

3.1. *Akcijski plan za pravedno i jednostavno oporezivanje*

3.1.1. EGSO podržava zakonodavne prijedloge Komisije i pohvaljuje njihovu usklađenost s globalnim razgovorima vođenim na razini OECD-ovog uključivog okvira s ciljem postizanja globalnog konsenzusa ([21]). Skreće posebnu pozornost na potrebu za hitnim postizanjem dogovora o ujednačenim pravilima o načinu raspodjele oporezive dobiti među državama na razini OECD-ovog uključivog okvira zbog brze digitalizacije gospodarstava koja je u tijeku i potrebe za učinkovitom borbom protiv izbjegavanja plaćanja poreza.

3.1.2. EGSO također cijeni regulatorni pristup koji je prihvatila Komisija s ciljem razvoja svojih prijedloga i u svim zakonodavnim odredbama koje se razmatraju. Cilj je unaprijediti opću učinkovitost poreznih sustava kako bi to bili pravedni sustavi kojima se osiguravaju prihodi potrebni za provođenje javnih politika, a istovremeno se pružaju prilike za zapošljavanje i rast.

3.1.3. EGSO dijeli stajalište Komisije da utaja poreza i dalje predstavlja prijetnju javnim financijama, posebno u razdobljima krize, što su jasno pokazale najnovije procjene na koje se podsjeća u prijedlozima. Komisija tvrdi da su gubici prihoda u EU-u uslijed međunarodne utaje poreza od strane pojedinaca, koja obuhvaća porez na dohodak fizičkih osoba, poreze na dohodak od kapitala te poreze na imovinu i nasljedstvo, doista procijenjeni na 46 milijardi EUR 2016. godine. S druge strane, manjak prihoda od PDV-a procjenjuje se na oko 140 milijardi EUR, od čega se oko 50 milijardi EUR povezuje s prekograničnim prijevarama ([22]). Države članice pojedinačno moraju uložiti znatne napore u otklanjanje svojih nacionalnih manjaka prihoda od PDV-a.

3.1.4. EGSO pozdravlja smanjenje procijenjenog manjka nastalog zbog izbjegavanja plaćanja poreza na dobit na oko 35 milijardi EUR u odnosu na prethodne Komisijine procjene od 50 do 70 milijardi EUR i vezu koju Komisija istražuje između tog poboljšanja i zakonodavnih napora prethodne Komisije u vezi s izbjegavanjem plaćanja poreza (više od 20 direktiva o porezima u razdoblju od pet godina) ([23]).

3.1.5. Kako bi se pojedincima i poduzećima pružila puna podrška u razdoblju obilježenom teškoćama koje je uzrokovala kriza izazvana pandemijom bolesti COVID-19, EGSO potiče Komisiju da nastavi rad na smanjenju troškova ispunjavanja poreznih obveza. Procijenjeni troškovi ispunjavanja poreznih obveza za velika trgovačka društva iznose otprilike 2 %, a za MSP-ove 30 % plaćenih poreza.

3.1.6. S obzirom na trenutačnu složenost koja proizlazi iz postojanja 27 različitih fiskalnih sustava i s obzirom da takav pluralizam modela otežava život poduzećima i pojedincima koji posluju prekogranično, EGSO potiče države članice na usklađivanje obveza izvješćivanja o porezima i na unapređenje suradnje među poreznim tijelima. Obnovljenim i proširenim radom Skupine za Kodeks o postupanju moraju se ukinuti štetne porezne mjere kako bi se uspostavili jednaki uvjeti i kako bi se u kombinaciji sa zakonodavnim reformama doprinijelo promicanju dovoljnih razina porezne konvergencije radi izbjegavanja nepoštenog natjecanja.

([21]) Vidjeti mišljenja EGSO-a „Borba protiv utaje poreza, izbjegavanja plaćanja poreza i pranja novca” (SL C 429, 11.12.2020., str. 6.), „Oporezivanje u kontekstu digitalnog gospodarstva” (SL C 353, 18.10.2019., str. 17.) i „Oporezivanje dobiti multinacionalnih poduzeća u digitalnom gospodarstvu” (SL C 367, 10.10.2018., str. 73.).

([22]) Vidjeti također „Manjak prihoda od PDV-a: u 2018. države EU-a izgubile su 140 milijardi EUR prihoda od PDV-a, a taj bi iznos u 2020. zbog koronavirusa mogao biti još i veći” https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hr/ip_20_1579

([23]) Postoje i druge procjene, primjerice procjena Europskog parlamenta prema kojoj gubici uslijed financijskog kriminala, utaje poreza i izbjegavanja plaćanja poreza iznose 190 milijardi EUR. Na temelju sveobuhvatnog rada OECD-a iznesenog u izvješću o smanjenju porezne osnovice i premještanju dobiti (BEPS), mjera 11., globalni gubici prihoda prije uvođenja mjera protiv smanjenja porezne osnovice i premještanja dobiti iznosili su oko 100 – 240 milijardi USD ili 0,35 % svjetskog BDP-a. Europska komisija procijenila je da bi se otprilike 50 – 70 milijardi EUR gubitaka moglo pripisati EU-u prije nego što su se zemlje članice dogovorile o direktivama o suzbijanju izbjegavanja poreza I i II.

3.1.7. Dvadeset i pet mjera koje Komisija planira čine se razumnima i EGSO ih u potpunosti podržava. Većina njih odnosi se na PDV, što je primjereno zbog visokih gubitaka prihoda u području PDV-a. Međutim, opisi tih mjera vrlo su šturi i zasad je i dalje teško u potpunosti procijeniti njihov konkretan učinak na svakodnevne aktivnosti europskih građana i poduzeća. Države članice moraju djelovati odlučno u provedbi svojih nacionalnih propisa i rješavati probleme u području poreza na nacionalnoj razini, a istovremeno više surađivati preko granice.

3.1.8. Usvajanje jedinstvenog upisa u registar obveznika PDV-a, uz daljnje proširenje jedinstvene kontaktne točke kao u slučaju paketa o e-trgovini, vrlo je dobrodošlo. Iako nisu dostupne pojedinosti o tome koji će sektor biti pokriveni, proširenje jedinstvene kontaktne točke na članke 36. – 39. Direktive Vijeća 2006/112/EZ ([24]) („Direktiva o PDV-u") koje se odnose na isporuku robe potrošačima (B2C) može se smatrati značajnim korakom naprijed. Na primjer, proširenje jedinstvene kontaktne točke na prekograničnu opskrbu plinom, električnom energijom te energijom za grijanje ili hlađenje (članak 39. Direktive o PDV-u) također može biti od koristi u produbljivanju energetskog tržišta EU-a i pomoći u energetskoj tranziciji.

3.1.9. EGSO pozdravlja prijedlog Europske komisije da se obveze izvješćivanja o PDV-u moderniziraju i usklade povećanom primjenom izvješćivanja i elektroničkog izdavanja računa utemeljenih na transakcijama („u stvarnom vremenu"). Izvješćivanjem utemeljenim na transakcijama poreznim se upravama omogućuje potpun pregled različitih lanaca opskrbe u stvarnom vremenu, što dovodi do bolje usmjerenih revizija i mnogo ranijeg otkrivanja prijevara i potencijalno riskantnih trgovaca. Međutim, zahtjeve za izvješćivanje mora biti jednostavno ispuniti i oni ne smiju uključivati visoke administrativne troškove ni velike troškove ulaganja, naročito za MSP-ove ([25]). Slično tomu, većom uporabom elektroničkog izdavanja računa i usklađenim standardom za njega mogli bi se smanjiti troškovi pohrane i ispunjavanja obveza za poduzeća, a ujedno bi se unaprijedila borba protiv utaje PDV-a.

3.1.10. EGSO također pozdravlja preispitivanje pitanja bi li se PDV trebao obračunavati na financijske usluge. Mnoga poduzeća suočavaju se s dodatnim troškovima jer neka poduzeća ili financijske institucije ne podliježu PDV-u. Osim toga, izuzeti subjekti ne mogu potraživati odbitak ulaznog PDV-a ako se stvorena dodatna vrijednost ne oporezuje PDV-om. Riječ je o složenom pitanju i EGSO očekuje da se provedu sveobuhvatne procjene učinka. EGSO napominje da bi povećanje prihoda od PDV-a također pozitivno utjecalo na proračun EU-a.

3.1.11. EGSO napominje da države članice u borbi protiv prijevara u vezi s PDV-om imaju mogućnost primjene sustava prijenosa porezne obveze. Ta je mogućnost korištena za borbu protiv kružnih prijevara povezanih s PDV-om. EGSO poziva Komisiju da ocijeni koja je metoda najučinkovitija i nameće najmanje administrativno opterećenje u borbi protiv kružnih prijevara.

3.1.12. Porezne uprave oslanjaju se na točnost informacija koje im dostavljaju porezni obveznici, a neke države članice uvele su programe „'izvršavanja obveza koje se temelji na suradnji" kako bi ojačale to partnerstvo. Nažalost, ti se programi zasad provode samo na nacionalnoj razini. EGSO u tom svjetlu podržava inicijativu Komisije za okvir „EU-a za suradnju pri izvršavanju obveza" koji bi se temeljio na većem povjerenju i većoj suradnji većeg broja poreznih uprava na rješavanju prekograničnih pitanja povezanih s porezom na dobit. Važno je da MSP-ovi u tom okviru dobiju jednak tretman kao velika poduzeća.

3.1.13. Međutim, još nije jasno kako će taj okvir EU-a za 'izvršavanje obveza koje se temelji na suradnji funkcionirati u praksi i EGSO želi ocijeniti takve novosti te dati konstruktivan doprinos procesu razvoja i provedbe.

3.1.14. Naša prva ocjena jest da se preventivni dijalog za rješavanje prekograničnih poreznih sporova koji planira Komisija čini korisnom i pozitivnom novošću, među ostalim s obzirom na to da poslovna zajednica to već dugo zahtijeva. Odlučno bismo pozdravili usklađeni pristup koji bi primijenilo nekoliko država članica, iako tek treba ocijeniti na koji se način takav pristup može konkretno primijeniti, počevši od trenutačnog heterogenog regulatornog scenarija ([26]).

([24]) Direktiva Vijeća 2006/112/EZ od 28. studenoga 2006. o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost (SL L 347, 11.12.2006., str. 1.).

([25]) Mnogo je dobrih primjera kako su države smanjile svoj manjak prihoda od PDV-a. Kao jedan od takvih primjera spomenuta je reforma u Estoniji 2014. godine.

([26]) Vidjeti mišljenje EGSO-a „Inicijativa za poboljšanje mehanizama rješavanja sporova povezanih s dvostrukim oporezivanjem" (SL C 173, 31.5.2017., str. 29.).

3.1.15. Povrat poreza uvijek je ključno pitanje, posebno u razdobljima krize kao što je ovo trenutačno, koja podrazumijevaju veći rizik od nedostatka likvidnosti za pojedince i poduzeća. Tijekom pandemije bolesti COVID-19 nekoliko je država ubrzalo isplate povrata PDV-a i povrata općenito kako bi se poduzećima osiguralo dovoljno gotovine za nošenje s nezapamćenom i izuzetno teškom gospodarskom situacijom.

3.1.16. S obzirom na to da neka poduzeća već imaju problema s likvidnošću, moguća su kašnjenja u plaćanju računa, pa čak i neplaćanja. Posljedica toga je da poduzeća koja su na svojim računima iskazala PDV moraju taj iznos doznačiti poreznim tijelima u odgovarajućem razdoblju prijave PDV-a iako nikad nisu primila taj PDV (takozvane „nenaplative tražbine"). U tom svjetlu, EGSO bi također želio potaknuti Europsku komisiju da procijeni kako bi se mogao predložiti jednostavniji i usklađeniji mehanizam za oslobođenje od poreza za nenaplative tražbine povezan s PDV-om. Tim bi mehanizmom poduzećima trebalo osigurati mogućnost da od poreznih tijela brzo i pravovremeno dobiju povrat PDV-a koji nisu uspjela naplatiti od svojih kupaca, ali su ga već uplatila poreznim tijelima.

3.1.17. EGSO potiče nacionalne porezne uprave da nastave s tom brzom obradom povrata izravnih i neizravnih poreza te predlaže usklađeni administrativni pristup u cijeloj Europi i napominje da bi zajednički sustav poreza po odbitku za prekogranična portfeljna ulaganja bio početni korak naprijed.

3.1.18. Poreznu prijevaru, utaju poreza i s njima povezana kaznena djela kazneno gone nacionalni sudovi država članica, ravnajući se kaznenim zakonima među kojima postoje velike razlike. Međutim, ta porezna kaznena djela u mnogim slučajevima imaju transnacionalnu dimenziju. Odbor smatra da je to važno uzeti u obzir, kao i strukturu kazni, posebno u slučaju zajedničkih revizija država članica. Trebalo bi izraditi procjenu posljedica razlika u kaznama među državama članicama.

3.1.19. EGSO pozdravlja inicijativu Komisije u pogledu preporuke o pravima poreznih obveznika na jedinstvenom tržištu. Pregled najboljih praksi u području poreza u pogledu pojednostavnjenja i digitalizacije koji bi se stavio na raspolaganje državama članicama može doprinijeti unapređenju odnosa između poreznih obveznika i poreznih tijela u cijelom EU-u kako bi se podigla razina osviještenosti građana o porezima i poboljšala naplata prihoda. EGSO to smatra dobrim primjerom neobvezujućih mjera.

3.2. *Administrativna suradnja poreznih tijela*

3.2.1. EGSO podržava odluku Komisije da provede zakonodavnu intervenciju čiji je cilj jačanje suradnje među poreznim tijelima i veća usklađenost postupovnih pravila na cijelom unutarnjem tržištu.

3.2.2. Taj je prijedlog u potpunosti u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. UFEU-a, s obzirom na to da se njime predviđa intervencija europskog zakonodavca kako bi se riješila pitanja koja države članice ne mogu regulirati na odgovarajući način.

3.2.3. EGSO podržava namjeru jačanja nadležnosti Eurofisca kako bi on postao referentni centar za prekogranična porezna kaznena djela.

3.2.4. Primjenom postojećih odredaba Direktive zaista se pokazalo da među državama članicama postoje znatne nepodudarnosti, budući da su neke među njima voljne surađivati u potpunosti i razmjenjivati informacije, dok druge primjenjuju restriktivan pristup ili čak odbijaju razmjenjivati informacije.

3.2.5. EGSO također podržava napore da se poveća transparentnost digitalnih platformi kako bi se spriječile nedosljedne porezne prijave koje predstavljaju visok rizik od utaje poreza. Iako su neke države članice u svojim nacionalnim pravnim sustavima uvele obvezu izvješćivanja, iskustvo pokazuje da nacionalne odredbe protiv utaje poreza nisu uvijek potpuno učinkovite, posebno kada su usmjerene na prekogranične aktivnosti. Pravna sigurnost i jasnoća stoga se mogu osigurati jedinstvenim skupom obveza izvješćivanja i poreznih obrazaca koji će vrijediti za sve države članice.

3.2.6. EGSO također pozdravlja proporcionalnost prijedloga Komisije s obzirom na suradnju nacionalnih poreznih tijela u postupcima, budući da se čini da iznesene izmjene ne prelaze okvire koji su potrebni za postizanje cilja učinkovitije razmjene informacija i bolje administrativne suradnje.

3.2.7. Sustav sankcija za operatere platformi koji ne poštuju svoje obveze prijavljivanja, kako je naznačeno u članku 25.a prijedloga Direktive o administrativnoj suradnji (DAC 7), čak i ako se radi o nacionalnoj nadležnosti, mora se primjenjivati što ujednačenije u svim državama kako bi se osigurala njegova učinkovitost.

3.2.8. S obzirom na to da utvrđeni poremećaji u funkcioniranju unutarnjeg tržišta u vezi s operaterima platformi prelaze granice pojedinačnih država članica, zajednička pravila EU-a predstavljaju minimalnu intervenciju koja je potrebna za djelotvorno rješavanje problema. U skladu s tim stajalištem, EGSO potiče Komisiju da dalje razvija svoju ulogu i suradnju s OECD-om na digitalizaciji gospodarstava kako bi se postigao zajednički međunarodni pristup poreznih tijela s ciljem rješavanja globalnih pitanja.

3.2.9. U članku 12.a stavku 6. utvrđeno je da se zajednička revizija obavlja u skladu s postupovnim rješenjima primjenjivima u državi članici u kojoj se obavljaju postupci revizije. Dokaze prikupljene tijekom zajedničke revizije trebala bi međusobno priznati sva nadležna tijela uključenih država članica.

3.2.10. EGSO naglašava da bi se pri provođenju zajedničkih revizija, koje su u načelu korisno i vrlo učinkovito sredstvo, trebalo poštovati temeljna prava poreznih obveznika, uz strogo poštovanje načela Povelje Europske unije o temeljnim pravima ([27]) s obzirom na prava na obranu i na predvidljivost pravila postupovnog i materijalnog prava koja se na njih odnose, kao i na prikupljanje dokaza od strane poreznih tijela nadležnih za progon koja vode postupak u vezi s mogućim sankcijama.

3.2.11. Posebno bi skup podataka koji će porezne uprave razmjenjivati i prenositi trebalo definirati tako da njime bude obuhvaćen samo minimum podataka koji je potreban za otkrivanje neispunjavanja obveza u smislu nedovoljnog prijavljivanja ili neprijavljivanja, u skladu s obvezama iz OUZP-a ([28]), koje bi trebalo strogo tumačiti i primjenjivati. Svaki mogući negativni učinak na osobne podatke trebalo bi smanjiti primjenom odgovarajućih informatičkih i postupovnih mjera, posebno s obzirom na prikupljanje, razradu i naknadnu pohranu tih podataka.

3.2.12. EGSO naglašava da u skladu s pravilima OUZP-a za primjenu skupnih zahtjeva mora postojati dobar razlog i moraju se provoditi pažljivo kako se ne bi povrijedila prava fizičkih i pravnih osoba te kako ne bi doveli do takozvanog „lova na informacije”.

3.2.13. EGSO potiče Komisiju da nastavi s ocjenjivanjem učinkovitosti ranijih direktiva o administrativnoj suradnji ([29]).

3.3. *Dobro porezno upravljanje u EU-u i izvan njega*

3.3.1. EGSO se slaže s pristupom za koji se odlučila Komisija, a prema kojem je za dobro porezno upravljanje kao osnovu za pravedno oporezivanje potrebna porezna transparentnost koja se postiže razmjenom informacija među poreznim tijelima, izbjegavanjem nepoštenog poreznog natjecanja, nepostojanjem štetnih poreznih mjera i provedbom međunarodno dogovorenih pravila. Također se slaže s Europskim parlamentom da bi EU trebao poduzeti odlučne mjere za borbu protiv štetnog poreznog natjecanja i agresivnog poreznog planiranja, posebno u poreznim oazama.

3.3.2. EGSO podržava inicijativu Komisije za preispitivanje Kodeksa o postupanju i pohvaljuje činjenicu da se u prijedlogu Komisije posvećuje dužna pažnja radu OECD-a i važnosti prihvaćanja međunarodno dogovorenih standarda, posebno s obzirom na globalna načela koja vode k minimalnoj efektivnoj stopi poreza na dobit trgovačkih društava.

3.3.3. EGSO smatra da bi rezultate i postignuća Kodeksa o postupanju trebalo redovitije ažurirati te da bi oni trebali biti javno dostupni civilnom društvu u skladu s ciljem Komisije da poveća transparentnost konkretnih aktivnosti povezanih s Kodeksom i njegovih rezultata.

([27]) Vidjeti Povelju Europske unije o temeljnim pravima (SL C 202, 7.6.2016., str. 389.).

([28]) Radni dokument službi Komisije, Evaluacija Direktive Vijeća 2011/16/EU o administrativnoj suradnji u području oporezivanja i stavljanju izvan snage Direktive 77/799/EEZ (SWD(2019) 328 final) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

([29]) SWD(2019) 327 final.

3.3.4. Pristupom Komisije potvrđuje se da porezno natjecanje samo po sebi ne predstavlja problem ([30]). Istovremeno, međutim, Komisija i Europski parlament mnogo su puta izrazili zabrinutost zbog postojanja nepoštenog poreznog natjecanja unutar EU-a kojim se promiče izbjegavanje plaćanja poreza. Odbor smatra da je na rješavanju tog složenog problema potrebno ozbiljno poraditi. Nedavno je donio mišljenje ([31]) u kojem predlaže pokretanje europskog pakta za učinkovitu borbu protiv poreznih prijevara, utaje i izbjegavanja plaćanja poreza te pranja novca. EGSO je pozvao Europsku komisiju da potakne pokretanje političke inicijative koja bi uključivala vlade i druge europske institucije kako bi se postigao taj cilj, uz promicanje za to potrebnog konsenzusa i uključivanje civilnog društva. Suradnja među državama članicama trebala bi biti ključni stup tog pakta.

3.3.5. Proširenje područja primjene Kodeksa o postupanju u EU-u kako bi se njime obuhvatile druge mjere koje utječu na porezno natjecanje također je regulatorna mogućnost koju EGSO podržava. Ažuriranje kojim bi se osiguralo ispitivanje sustava koji dovode do vrlo niskih stopa oporezivanja ili potpunog izostanka oporezivanja u EU-u ili izvan njega već se predugo odgađa. Međutim, Kodeks je neobvezujući instrument kojim se moraju riješiti ta pitanja koja nisu regulirana europskim zakonodavstvom.

3.3.6. Komisija također tvrdi da je trećim zemljama potrebno pojasniti proces uvrštavanja na popis i pojačati transparentnost u pogledu razloga zašto neka jurisdikcija jest ili nije uvrštena na popis. Bolja usklađenost standarda koje su usvojile države članice i bolja koordinacija nacionalnih popisa i popisa EU-a bila bi od koristi, budući da EU i nekoliko država članica primjenjuje različite standarde, što može dovesti do nejasnoća.

3.3.7. Komisija također ocjenjuje takozvanu crnu listu poreznih oaza, koja je na snazi od 2017., te je ispitala stotine štetnih poreznih režima u cijelom svijetu, pri čemu su se mnoge jurisdikcije s popisa obvezale Vijeću da će riješiti pitanja povezana s nepoštenim poreznim natjecanjem i ograničenom transparentnošću. EGSO prihvaća stajalište Komisije da je došlo vrijeme da se popis preispita te da se utvrdi kako bi on mogao biti učinkovitiji i pravedniji s obzirom na nove izazove globalnog digitaliziranog gospodarstva. EGSO također podržava kriterij Komisije prema kojem bi se određenim jurisdikcijama niskog rizika i malog kapaciteta pružila prilika da poprave svoje standarde dobrog poreznog upravljanja i transparentnosti u razumnom roku nakon što ih se uvrsti na popis ili nakon što se pojavi mogućnost njihova uvrštavanja na popis.

Bruxelles, 24. veljače 2021.

Predsjednica
Europskog gospodarskog i socijalnog odbora
Christa SCHWENG

([30]) Očigledno je da Komisija, kao i OECD, razlikuje dobro i transparentno porezno natjecanje od štetnog, nepoštenog poreznog natjecanja.

([31]) Vidjeti mišljenje EGSO-a „Borba protiv utaje poreza, izbjegavanja plaćanja poreza i pranja novca” (SL C 429, 11.12.2020., str. 6.).